

گزارش وقوع همزمان استرپتوکوکوزیس و ایکتیوفتیریوزیس در ماهی قزل آلابی رنگین کمان

حسین عصائیان* (۱)؛ سلطنت نجار لشگری (۱)؛ سمانه موسوی (۱)

۱- مرکز تحقیقات ماهیان سردآبی کشور، تنکابن، ایران، صندوق پستی: ۴۶۷-۴۶۸۱۵

Assaeeyan22 @ yahoo.com

ماهی قزل آلابی رنگین کمان (*Oncorhynchus mykiss*) به دلیل خاصیت سازگاری بالا، تولید اکثر مزارع پرورش ماهیان سردآبی دنیا و تقریباً صد درصد مزارع پرورش ماهیان سردآبی ایران را به خود اختصاص داده است. در این راستا بروز بیماری ها به عنوان یک فاکتور مهم محدود کننده برای تولید این ماهیان بشمار می رود. ایکتیوفتیریوس مولتی فیلئیس (*Ichthyophthirius multifiliis*)، یکی از خطرناک ترین انگلهای خارجی ماهیان آب شیرین می باشد که بیماری لکه سفید (White spot disease) یا ایکتیوفتیریوز (*Ichthyophthiriosis*) را ایجاد می کند. این بیماری علاوه بر ایجاد تلفات شدید در ماهیان مبتلا سبب کاهش رشد ماهیانی می شود که از تلفات جان سالم به در برده اند و بدین طریق خسارات جبران ناپذیری را برای پرورش دهندگان به همراه دارد. از سوی دیگر استرپتوکوکوزیس (*Streptococcosis*) ناشی از یک جنس بزرگ از باکتریهای گرم مثبت تخم مرغی یا کروی شکل می باشد که وخیم ترین حالت بیماری در نتیجه افزایش دما و وقوع استرس های محیطی بروز می کند و انتقال پاتوژن بین ماهیان به صورت افقی و یا از طریق غذای آلوده صورت می گیرد. این بیماری علاوه بر ایجاد منگو انسفالیت (Meningo encephalitis) و تلفات شدید در ماهیان و وارد نمودن خسارات جبران ناپذیر اقتصادی به پرورش دهندگان در برخی از موارد قابل انتقال به انسان نیز تشخیص داده شده است. این تحقیق در ابان ماه ۱۳۷۸ در مرکز تحقیقات ماهیان سردآبی کشور (تنکابن) انجام شد. در بررسی وضعیت بهداشتی و علل تلفات در ۸۰۰ قطعه بچه ماهی قزل آلابی رنگین کمان که در دو حوضچه بتنی مدور هر یک با گنجایش آبی ۲ متر مکعب نگهداری می شدند، در نمونه های ماهیان بیمار، انگل ایکتیوفتیریوس مولتی فیلئیس و باکتری استرپتوکوکوبه ترتیب براساس روش های متداول انگل شناسی و باکتریولوژی تشخیص داده شد. در این تحقیق ضمن استفاده از فرمالین و فلورفنیکول (Florfenicol) در امر درمان، عوامل مستعد کننده بروز همزمان این دو بیماری و راهکارهای پیشگیری و کنترل آنها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نغات کلیدی: ماهی قزل آلابی رنگین کمان (*Oncorhynchus mykiss*)، ایکتیوفتیریوس مولتی فیلئیس

(*Streptococcosis*)، استرپتوکوکوزیس (*Ichthyophthirius multifiliis*)